

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	CPSY651, Asılılıq psixologiyası, 3 KU (6 AKTS)	
	Departament	Psixologiya	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Magistr	
	Tədris semestri	2023/24-cü tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Əminə Əliyeva	
	E-mail:	aminaaliyeva00@gmail.com	
	Telefon:		
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Nefçilər korpusu	
	Məsləhət saatları	Dərslərdən sonra 30 dəqiqə	
Prerekvizitlər	-		
Tədris dili	İngilis		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Amerikan Psixiatri Birligi. (2007). Ruhsal bozuklukların tanısai ve sayımsai el kitabı- DSM-4-TR, E. Köroğlu (Çev.). Ankara: Hekimler Yayın Birligi. ➤ Amerikan Psixiatri Birligi. (2015). Ruhsal bozuklukların tanısai ve sayımsai el kitabı- DSM-5, Köroğlu (Çev.). Ankara: Hekimler Yayın Birligi. ➤ Narkologiyanın əsasları B.M.Əsədov N.V.Vahabov ➤ Jenny Svanberg The psychology of addiction ➤ Abraham J. Twerski Bağımlılıq psikolojisi ➤ Bağımlılıq tanı ve tedavi temel kitabı Prof dr. Nesrin Dilbaz ➤ Mövzularla əlaqəli tədqiqat və məqalələr; Testlər; Formalar. 		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	Praktiki tapşırıqlar	+	
	Praktiki məsələnin təhlili	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	8-ci həftə	30
	Fəallıq	Semestr boyu	5
	Tapşırıq və testlər	Semestr boyu	10
	Prezentasiya/Qrup müzakirə	Noyabr	10
	Final imtahanı	Yanvar	40
	Davamiyyət	Semestr boyu	5
	Yekun		100
Kursun təsviri	<p>Asılılığın psixoloji aspektdən insanın sosial varlıq olmasından başlayaraq, insan psixologiyasını elmi şəkildə araşdırdıqda belə nəticəyə gəlirik ki, insanların mənəvi həyatını dəyişdirən kimyəvi maddələr və ya asılılıq yaradan digər elementlər hər bir insanın psixikasında fərqli nəticələr verir.</p> <p>Asılılıq psixoloji baxımdan qiymətləndirildikdə, əvvəlcə insanlara həzz versə də, bu anlıq həzzlər getdikcə ruhi pozğunluqlara səbəb olur, iradənin nəzarətdən çıxmasına və zehnin fəaliyyətsiz olmasına səbəb olur.</p>		

Kursun məqsədləri	Bu kursun əsas məqsədi, tələbələrə asılılığın psixoloji mahiyyəti, növləri, dərəcələri psixoaktiv maddələrin mərkəzi sinir sisteminə təsirini, fərqli maddələrin insan psixikasına təsiri və davranışda, psixikada yaranan psixopatoloji pozuntular şəxsiyyət pozuntuları psixodiagnostikasında istifadə olunan testlər haqqında biliklər qazandırmaqdır
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	<p>Kursun sonunda tələbələr aşağıdakıları edə biləcəklər:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asılılıq psixologiyası anlayışının mahiyyətini və vacibliyinin nə olduğunu açıqlaya biləcək, 2. Fərqli narkotik maddələrin insan psixikasına təsiri barədə məlumatlı olacaq 3. Narkotik maddələr nəticəsində yaranan davranış və şəxsiyyət pozuntularını öyrənəcək 4. Alkoqol qəbuluna biopsixososial yanaşmanı tam dərk edəcək 5. Asılılıqların düzgün terapiya və profilaktikasını öyrənəcək
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	<p>Davamiyyət və dərəcə gecikmənin kriteriyaları</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dərəcə 5 dəqiqədən artıq gecikən tələbə auditoriyaya buraxılmır. O, yalnız növbəti dərəcədə iştirak edə bilər ➤ Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Tələbə müəyyən üzürlü səbəblərdən (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) dərslərdə iştirak edə bilmirsə, o zaman bu haqda fakültə dekanlığına məlumat təqdim etməlidir. Fənn üzrə ümumi dərəcə saatlarının 25 faizindən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır. <p>Praktiki məsələnin kriteriyaları</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma qruplarının müəyyən edilməsi və mövzular paylanaraq aparılan tədqiqatlar, yeniliklər barədə prezentasiya hazırlanaraq qrupa təqdim edilməsi. ➤ Mövzuların tədris edilməsi, öyrəndiklərini mənimsəmələri üçün hər bir yeni məlumatı nəzərə alaraq özlərini dəyərləndirmələri və fərqiyyət qazanmaları üçün tələbələrin aktiv qatılımı və sorğu sual üsulu ilə həyata keçiriləcəkdir. <p>Fəallığın qiymətləndirilməsindəki kriteriyalar</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dərəcə zamanı dərəcə prosesini pozmaq və qeyri-etik hərəkətlər etmək, yersiz və icazəsiz müzakirələr aparmaq, mobil telefondan, dinləyici qurğu və radiodan istifadə etmək, həmin dərəcə aid olmayan digər fəaliyyətlə (kitab oxumaq, yazmaq, şəkil çəkmək və s.) məşğul olmaq birbaşa fəallığa təsir edən amil kimi qiymətləndirilir, ➤ Müzakirələrdə aktiv iştirak edir, Hər dərəcədə iştirak edir, iştirak edilməyən 2 dərəcə 1 bal çıxılır. ➤ Dərəcədən əvvəl bir öncəki dərəcə oxuyaraq sual cavablarında iştirak edir.

Həftə	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.	Psixoaktiv maddələrin qəbulu nəticəsində baş verən psixi və davranış pozuntuları (alkoqolizm, narkomaniya və toksikomaniyalar – F10-F19)	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
2.	Alkoqolun qəbulu nəticəsində baş verən psixi və davranış pozuntuları (xroniki alkoholizm) – F10	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
3.	Tiryəkin və tiryək tərkibli narkotik maddələrin qəbulu nəticəsində baş verən psixi və davranış pozuntuları (tiryək narkomaniyası) (F11)	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
4.	Həşiş və həşiş tərkibli narkotik maddələrin qəbulu nəticəsində baş verən psixi və davranış pozuntuları (həşiş narkomaniyası) (F12)	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
5.	Yuxugətirən (barbitur narkomaniyası) və sedativ (benzodiazepin toksikomaniyası) maddələrin qəbulu nəticəsində baş verən psixi və davranış pozuntuları (F13)	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
6.	Stimulyatorların (- kokain narkomaniyası F14; amfetamin narkomaniyası F15, kofein toksikomaniyası)	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
7.	Hallüsinogenlərin qəbulu nəticəsində baş verən psixi və davranış pozuntuları (F16)	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
8.	Tütün çəkmə nəticəsində baş verən psixi və davranış pozuntuları (F17)	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov

9.	Uçucu həlledicilərinin qəbulu nəticəsində baş verən psixi və davranış pozuntuları (F18)	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
10.	Psixoaktiv maddələrdən asılılığın tibbi-sosial nəticələri	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
11.	Narkoloji maddə asılılığı olan pasiyentlərdə xəstəliyin dərk edilməsi	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
12.	Psixoaktiv maddələrdən asılılıq və komorbid psixi pozuntular	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
13.	Narkologiyada taxirəsalınmaz hallar	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
14.	Psixoaktiv maddələrin qəbulu nəticəsində əmələ gələn xəstəliklərin müalicəsi	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
15.	Psixoaktiv maddələrdən asılılığın psixoterapiyası və psixoprofilaktikası	Narkologiyanın əsasları. B.M. Əsədov P.P.Məmmədov N.V.Vahabov
16	Final	